

Ekris bij Woudenberg

Je
school
kan de
boom
in!

Waar gaan we heen?

Naar Ekris bij Woudenberg

Ekris ligt aan de noordkant van Woudenberg en ligt in het overgangsgebied tussen de Utrechtse Heuvelrug en de Gelderse vallei. De Heuvelrug is voor een groot deel bebost, afgewisseld met heidevelden en bebouwing. De Gelderse Vallei, een gebied gelegen tussen de stuwwallen van de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe, is boerenland.

Ekris ligt net buiten het dorp Woudenberg en is nog een echt landelijk gebied: met boerderijen, woonhuizen, weilanden, sloten en knotbomen. Om dit landschap te behouden gaan jullie helpen met het knotten van knotbomen op Ekris.

Knotbomen...wat zijn dat?

Een knotboom, zoals es, els of wilg, is geen boomsoort maar een boomvorm. Een knotboom heeft een recht opgaande stam. Daarboven – meestal op 1,5 tot 2,5 meter hoogte - bevindt zich de knot met daarop een groeiende pruik van takken. Deze takkenpruik bestaat uit jonge loten die na een aantal jaar worden afgezaagd. Als dit niet gebeurt, wordt de pruik met takken op de boom te zwaar en scheurt de boom of valt hij om. Knotbomen houden van een hoge grondwaterstand, dus natte, moerassige grond. Daarom staat een knotboom vaak langs de kant van een sloot. De bomen werden geplant voor de houtproductie.

Wat werd er met het hout gedaan?

Essenhout is taai en sterk en is geschikt voor het maken van stelen voor gereedschap, zoals van bijlen en schoppen. Wanneer je het hout van de es vaker afhakt (bijvoorbeeld na vier jaar), dan krijg je 'kleinhout of twijghout'. Dit hout werd gebruikt om houtkachels te stoken of om bonenstaken of palen van te maken.

De els werd vaak langs boomgaarden geplant, om te dienen als windsingel (om de wind tegen te houden). Het hout is vrij zacht waardoor er lepels en schalen van gesneden konden worden. Van wilgentenen (de nieuwe loten die aan de geknotte wilg groeien) maakte men onder andere gevlochten funderingen van dijken, maar je kon er ook manden mee vlechten.

Wat is dit voor gebied?

Woudenberg ligt op de grens van de Utrechtse Heuvelrug en de lager gelegen Gelderse Vallei. In beide gebieden vinden we landgoederen, die het landschap verrijken met cultuur, landschapsschoon en natuur.

In de late Middeleeuwen werd dit lage en nattere landschap ontgonnen. Vanaf een weg, waterloop of dijk (de 'ontginningsbasis') werden smalle langgerekte stukken grond (kavels) aangelegd, die werden gescheiden door sloten. De sloten zorgden voor afwatering waardoor de grond droger werd gemaakt. Langs de randen van deze sloten werden dikwijls elzen, wilgen en essen geplaatst als afscheiding van een erf. Ondanks de afwatering bleef de grond drassig en was daardoor vooral geschikt voor weidegrond met vee.

Landgoed Den Treek Henschoten

Waar gaan jullie aan het werk?

Woudenberg was ooit een echt boerendorp. Het agrarische landschap was veelzijdig en afwisselend: met houtwallen, sloten, bomenrijen en vele waterwegen (griften). De kleine boerenbedrijfjes hadden vaak een combinatie van melkvee en varkens, grasland en maïsvelden.

Kenmerkend voor de omgeving is het zogenaamde slagenlandschap: met regelmatige en loodrechte kavels. Ekris is daarvan een voorbeeld. De historische landschapsstructuur van grote delen van het slagenlandschap is goed herkenbaar in stand gebleven.

SUCCES MET HET WERK EN VEEL PLEZIER!!!!

